

ZÁRSZÓ



Az emberiség utolsó néhány évezrede alatt egyre jobban uralma alá vonta környezetét (pl. erdőirtással és folyószabályozással egyre több földhöz jutott), és visszazorította az embert korlátozó természetes ellenségeket. Az utóbbi évtizedekben a gazdasági folyamatok sokkal erőteljesebben befolyásolják mindennapi gondolkodásunkat és életmódunkat, mint a bennünket körülvevő természeti környezet. Ellentmondásos helyzet alakult ki: miközben élet-színvonalunk javítására figyelünk, és ez folyamatos hajszára kényszerít bennünket, eközben nem ismerjük fel életlehetőségeink ökológiai értelemben vett beszűkülését. Manapság – az internetes újságok, tőzsdei és banki műveletek korában – nemhogy évszázadokra, évtizedekre, még csak évekre, hónapokra is nehezen tudunk tervezni. Hasonlóak vagyunk az őszi légyhez, amely az ablaknyílás zugaiban meghúzódva, lelassulva szemléli a külvilágot: hideg van kint, hullnak a levelek, reggelre deres a határ, nemsokára leesik a hó: vége van a világnak. Pedig mi emberek tudjuk, semmi baj, közeleg a tél, be kell készíteni a tüzelőt, a kamrában elegendő tartalékot kell felhalmozni, aztán jön a következő tavasz, nyár, majd újra ősz is lesz megint és megint. Ez a világ rendje.

Igen, őszi légyként élünk a világban: figyeljük, hogy növekedik a légkör szén-dioxid-tartalma, kiszáradnak a folyók, szikesedik a talaj, egyre nagyobb kárt okoznak a felhőszakadások, az árvizek, tornádók, hurrikánok, a gyapjaslepke hernyói, feltartóztathatatlanul terjed a parlagfű, madárinfluenza stb. De ez nem a világ természetes rendje, ezek a felborult világ vészjelzései! A jelenleg kedvezőtlen irányba haladó változásokat többségében mi magunk idéztük elő rövidlátó szemléletünkkel – talán azért viselkedünk bágyadt őszi légy módjára, mert a saját korlátainkat érzékeljük. Egy képzeletbeli időutazásnak lehetnénk részesei, ha a ránk zúduló kép- és híryanagot egy egységes filmmé fűznénk össze. A mediterrán térség eltűnt, vagy időszakos folyói, a Góbi-medence képe, mind-mind a Kárpát-medence következő századainak egyik lehetséges rémképét vetítik eléink. Ilyenné is válhat tágabb környezetünk, ha nem figyelünk eléggé a figyelmeztető jelekre.

Meg kell értenünk, és el kell tudni fogadnunk szerepünket a Természetben. Ez nem jelenti vágyaink feladását, lehetőségeink korlátozását, nem jelenti a kihívások megszűnését. Csak mást jelent. Együttműködést, boldogulást, fejlődést. Mindezt a szerzésbe és növekedésbe vetett vak hit – elsősorban (köz?)gazdaságilag (be)magyarázott – dupla vagy semmi játéka helyett. Ideje, hogy továbbgondoljunk előre, és több felelősséget vállaljunk, hiszen az utánunk következő generációk lehetőségeiért mi vagyunk a felelősek. Csak össze kell rakni azt a sok tapasztalatot és ismeretet, amelyet felhalmoztunk, és lépésről lépésre helyreállítani azokat a természetes folyamatokat, amelyek az emberiség fejlődését idáig kitartóan szolgálták. Amikor az ember és Természet együttműködnek (= együtt működnek), akkor kevesebb munkával többet és jobbat tudunk elérni. Ha cselekszünk, nem őszi legyek leszünk többé, hanem a vizeket megőrző, az erdőket gondozó gazda, aki tudja, hogy léte függ azok jó állapotától.



1



2

A FOLYTATÁS

A könyv folytatása most már az olvasó kezében van. Az, hogy milyen világot teremtünk magunknak és az utánunk következőknek, nagyban rajtunk múlik.

Vegyük észre környezetünk jelzéseit. Majd cselekedjünk: jót, jól és jókor.